

Izhaja vsaki dan: 100
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 2. uri zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
Oglase in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ulica Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 8. zvečer. — Cene oglasov 16 st. na vrsto peti; poslanice, obvestila, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON šte. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopolnjenega naročnine se upravnemu ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik **STEFAN GODINA**. Lastnik tiskarne lista „Edinost“. — Tiskarna tiskarna konosorija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-branilnični račun št. 841.652.

Velika manifestacija

za splošno volilno pravico
v nedeljo dne 12. nov. 1905.

Javni manifestacijski shod v „Narodnem domu“.

Zadnji govornik.

Zadnji se je oglasil za besedo g. S. I. Škrl, ki je izrazil drastično in ob vseobčih viharih veselosti te-le misli: Pogreb se pripravi stari ženi, ki je pisala doslej žalostno slovensko zgodovino. Ta grda krvava žena je naša Avstrija. To se pravi naša stara dose-danja Avstrija. Slovenska zgodovina naša nam pravi, da se naš narod ni mogel nikdar organizirati, da ni mogel nikdar misliti na-se in na svoj položaj, ker se je moral vedno boriti v obrambo kulture — drugih! Ali Hrvat pravi: »Svaka sila do vremena«. Stari materi Avstriji se godi sedaj kakor Iskovi Savi, ki je morala na stare dni v velikih mukah roditi novo dete. Nekdaj, ko je bila še mlajša, elastičnejša in pri moči, ni hotela naša Avstrija roditi. Sedaj je stara na porodu in jej pokajo kosti, ko bi morala roditi novo dete — pravico in svobodo. Naj le pogibe ta stara dose-danja Avstrija, ker ne more umeti svojih naročev, a narodi ne morejo umeti nje. Žajo se ne moremo spora-zumeti. Zato naj izgine. Mi se hočemo spora-zumeti z mlado, močno, pravično in svo-bodno Avstrijo na podlagi splošne in enake volilne pravice.

Zaključek.

Ker se ni nikdo več oglasil za besedo, je dal predsednik g. Ivan Gorup predloženo resolucijo na glasovanje. Ob gromovitem vsklikanju, neopisnem navdušenju in ob kli-kih »Zdaj pa na ulice!« so zborovalci dvigali svoje roke. Predsednik je v iskrenih besedah zahvalil zborovalce na lepi udeležbi v zvezi tako neugodnemu vremenu in na nji-hovem dostojanstvenem vedenju. In zaklju-čen je bil ta impozanten, pomembni mani-festacijski shod.

Ljudje so pevaje in vsklikaje zapuščali dvorano. Na trgu so se pridružili množici, ki je še čakala tamo. Združeni so potem od-šli v velikem sprevodu po ulici Torrente do Chiozze, kjer so se združili s socijalnimi de-mokrati. O sprevodu smo že govorili. Le nekatere momente naj še zabeležimo tu. Po-sebnega zabeležnja vredno je, da v zvezi de-jstvu, da to pot policija ni strelbela za tist sieger toli vestno čuvani »javni red«, se ni dogodila ni najmanjša nepriključnost in se je ma-nifestacija izvršila v redu, ki ga moremo označiti za uzornega.

Kakor smo že omenili, je za vodjem so-cijalne demokracije, gosp. Pittonijem, pred »delavskim domom« govoril v imenu narodne stranke g. Cotič. Izrazil je svoje posebno veselje, da se je ta današnja mani-

festacija izvršila toli srečno in častno. V to pa je pripomogel skupni nastop naših slo-venskih slojev se socijalno demokracijo. A v tem dejstvu je važen migljaj za nas in za socijalno demokracijo. Današnji nastop nam pravi, da se obe stranki strinjata v zelo važnih vprašanjih, da je ob takih vprašanjih možno skupno nastopanje in da je tako na-stopanje v interesu obojnih. Soci-jalna demokracija se bori za socijalno enakopravnost in svobodo, mi pa naglašamo po-sebno narodno enakopravnost in svobodo. A to sta dve veliki ideji — dvojčki. Tesno sta združeni ena z drugo, če propagiramo eno, koristimo tudi drugi.

Svoboda in enakopravnost skupnosti in-volvira svobodo posamičnega individua, a svo-bodni in enakopravni individui morejo tvo-riti le svobodno in enakopraven narod. Današnji dan je prinesel pouka za obe stranki in nam je pokazal, da smo bili v zmoti tu in tam, da se socijalna in narodna ideja morata križati. Ne, ti ideji se spopol-njujeta in pota njiju propagiranja se ne kri-žajo, marveč paralelno stopata proti istemu cilju, do narodne in socijalne pravice in svobode! (Gromoviti živio-klici).

Ob pevanju slovenske koračnice smo koračili, burno pozdravljeni od socijalnih demokratov, mimo »delavskega doma« nazaj pred narodni dom. Tu se je z govori gg. Rybářa, jednega zastopnika socijalne demokracije in Slavojša Šarla zaključila ta manifestacija istim vrednim načinom, kakor se je bila začela z obema manifestacijskima shodoma.

Naši narodni stranki pa ne more nikdo odrekati priznanja, da je s svojimi izjavami na shodu in se svojim nastopom na ulici po-kazal, da se v velikih trenutkih noče ka-zati majhne, da ima ob vsej svoji nepremi-žnosti ob narodnega vsejja bistro oko za vse to, kar prinese nova doba, za velike so-cijalne evolucije, in da rada sodeluje z vsa-komur, ki stopa v boj za stvar, ki je — dobra in pravična.

(Zvršetek).

Mala stanovanja.

Ponosno se Ti širijo presa, to vidiš v Trstu, v Gorici in drugod ponosne palače s slovenskimi napis. Z zlatimi črkami ti kažejo, da tu bivaajo Slovenci, ki so si z žuljavimi rokami zopet prbrorili nekoliko pravice in ne koliko posestva v krajih, kjer so nekda gop-spe-dvali sami. Lepo ti je gledati slovenske napise na trgovskih hišah, na društvenih pro-storih, na posojilnicah in tako naprej. Če pa pomislimo, da ta ponosna poslopja služijo le višim in sičier premožnejšim slojem, se mo-ramo začuliti, da še danes naši denarni za-vodi, ki toli vspešno delujejo, še niso mislili na n-že sloje prebivalstva, ki bi tudi lahko stanovali, ako ne v svojih, pa vsaj v sloven-skih hišah. Povzroči se govori in naglašja po-

treba malih stanovanj in davčne oblasti so celo privohle nekoliko popusta od davka od takih manjših stanovanj. In vendar se ne zgane nikdo. Prepričani smo, da bi naši denarni zavodi storili veliko dobroto slovenskemu prebivalstvu, posebno delavcem, manjšim obrtnikom, nižim uradnikom i t. d., — ako bi mislili na nakup, ali pa zidanje takih hiš. Ni davno temu, ko mi je pripo-vedoval vodja nekega denarnega zavoda, da imajo tam brez 400.000 K na razpolaganje in da ne vedo, kam s tem denarjem. Ako bi dotični zavod nabavil zemljišče in zidal hišo po želji manjših slovenskih družin, bi koristil narodnim ciljem, pa tudi — svojim društve-nikom, ker je dokazano, da se hiše z manj-šimi stanovanji boljše obrestujejo, nego pa sijajne palače. Pač se vsaki p-štini Slovenec veseli, ko vidi v Trstu ponosni »Narodni dom«, v Gorici krasno palačo »Trgovske obrtne zadruge«, ali reven pismonoša, sod-nijski sluga, rokodelce pa s tužnim srcem gleda na ves ta sijaj in se žalostno poprašuje: Zakaj pa še nam ne zsidate zdravega zrač-nega stanovanja?

Zakaj moramo mi se svojo borno dru-žino stanovati po tujih hišah, pod streho tu-jega gospodarja, ki mu s težko zasluženim denarjem plačujemo najemščino in ki mu mo-ramo biti še hvaležni, da nas sploh sprejema pod streho, posebno, ako nas je Bog obdaril z mnogoštevalno dečo?...

Ni dvoma, da se nam tudi ne ta način pod vlivom tujih hišnih gospodarjev izgublja marsikdo iz našega narodnega tabora. Dolž-nost naših narodnih denarnih zavodov bi bila, da se lotijo tudi takega po-trebnege podjetja.

Kranjski deželni zbor.

(Deveta seja, dne 21. novembra 1905.)

Predsedoval je deželni glavar Detela, vladar sta pa zastopala deželni predsednik Schwarz in okrajni glavar Haas.

Zapisnikar je čital zapisnik slovensko potem nemško. Posl. dekan Arko je kakor načelnik ustavnega odseka predlagal, naj se nemški del ne odobri in naj se dne na dnevni red današnje seje poročilo ustavnega odseka, ki je imel večeraj sejo in storil sklep. Grof Barbo je proti obema predlogoma pro-testiral ter rekel, da se ne sme Arkov predlog staviti na dnevni red. Deželni glavar je rekel, da mora vprašati zbornico, ako se naj spre-meni dnevni red. Deželni glavar je dal na to predlog Arkov na glasovanje. Slovenska večina se je izjavila za to, da pride poročilo ustavnega odseka v današnji seji na dnevni red, istotako se je izjavila slovenska večina za to, da se nemški zapisnik ne potrdi.

Deželni predsednik Schwarz je na inter-pelacijo posl. Fr. Arka glede meščanske šole v Postojni obljubil, da se prihodnje leto šola otvori, in sičier je naučno ministerstvo odlo-

čilo, naj se ustanovi meščanska šola s trgo-vinskim značajem.

Posl. Povše je v imenu finančnega odseka poročal o nujnem predlogu glede zgradbe železnice Trebnje-Mokronog-Sent-Janž in je predlagal: 1) Deželnemu zboru se naroča, da se izvrši v pospeštev konečnih priprav za zgradbo te železnice. 2) Deželni odbor se pooblašča stopiti v dogovor s lastnikom pre-mogovnikov v St. Janžu in če mu ta pravno-veljavno poročstvo za garancijo obrestovanja in amortizacije glavniške svote, potrebne v svrhu zgradbe te železnice, zagotovi, da izda v imenu dežele zagotovilo garancije za ona dva milijona krom, ki sta pri gradnji dolenj-skih železnic preostala, če se porabita za zgradbo te železnice.

Nato je posl. dr. Šusteršič v imenu fi-nančnega odseka poročal o zakonu za izvrštev del, potrebnih ob Ljubljani in Gruberjevem kanalu za osušitev ljubljanskega barja. Načrt za osuševanje ljubljanskega barja se loči v dva dela. Prvi del obsega uravnavo reke Lu-bljanske in Gruberjevega kanala, drugi del pa uravnavo oziroma zagradbo stranskih pri-tokov. Zakon je bil po drugem in tretjem čitanju soglasno v sprejet.

Na vrsto je prišel potem samostalni predlog posl. Ivana Hribarja v stvari usta-novitve vseučilišča v Ljubljani, ki ga je obširno utemeljil. Predlog se je odkazal uprav-nemu odseku.

Posl. Božič je utemeljeval samostojni predlog, s katerim se pozivlja vlada, naj raz-veljavi ukaz finančnega ministerstva, s kate-ri-m se kmetom zabranjuje kuhanje figovega žganja. Govoril je potem tudi ter stavil predlog glede uravnave vipavskih voda.

Posl. dr. Krek je kakor poročevalec ustavnega odseka poročal, da je salenil, naj bo zapisnik deželnega zbora samo slo-venski. Ustavni odsek je pa tudi sklenil nastopno resolucijo: Deželni odbor se pozivlja, da poroča čim prej, na kakih podlagi se vrši uradno poslovanje — kolikor prihaja v po-štev raba deželnih jezikov — pri deželnem odboru in valed katrilih sklepov je ta raba bila določena, tako pri deželnem odboru, kakor tudi v deželnem zboru. S svojim poro-čilom naj deželni odbor nasvetuje tudi slu-čajne izpremembe dosedanje prakse.

Posl. Hribar je izjavil, da bodo po-elanci narodno-napredne stranke glasovali za predlog ter je stavil resolucijo, naj se deželni odbor poslužuje slovensčine z vsemi c. kr. uradi, v občevanju z ministerstvi in tudi najvišimi uradi. Slovenska večina je na to vprejela predlog ustavnega odbora in tudi obe resoluciji.

Prihodaja seja jutri.

Demonstracija združenega brodograja.

Turški oblastači v Carigradu se morejo jako »čutiti«, ker sičier ne bi bili dopustili,

Na vseh koncih in krajih.

IV.

Črez mejo domovine.

(Zvršetek.)

In zdaj, tretjič, pripeljal sem se v slavno Benetke po kopnem in sičier z »direttissimo« preko Tržiča-Cervignana in S. Giorgio in Nogara, katera pot je za 69 ki-lometrov krajša, negoli ona preko Kormina. Todi je vožnja kaj zanimiva, uprav poe-tična! Vlak vihra po širni, razploščeni Furlaniji, domovini nesrečonosne »pellagrec« v naglem, vzdržnem diru med visokoraslimi košato razpletenimi brajdami, po katerih je viselo iste dai še nepotrغانo grozdje; med trenimi venci se je žarela rumeno slamna kornuza in tankčstebelna sirka po širokih ogo-nih nedogledno dolžine. Kamor-koli se oko ozira, povzroči se mu razgrinja bujno rasli-snje, ravnodebelno topolje in vrbe, ki ob-roblja med njivami umetno naspelane vodo-toke, odvejavajoče z močvirja preoblo vlogo. Tu vam je zgolj sadonosni vrt, pravi prav-

PODLISTEK.

332

Prokletstvo.

Žgodovinski roman Avgusta Šenoa. — Nadaljeva in dovršil I. E. Tomič.

Prevel M. O.-S.

Kakoršen je bil, se je moglo v resnici reči: mladenič evete. Bil je poln, močan. Krepke mišice so se mu naspenjale pod obleko, a mogel si videti da so mu kosti velike. Pleča so mu široka, prea lepo zavita, stas vitek, boki široki, a stegna in meča polna. Velike roke in noge ga niso kvarile, ali te roke so bile kakor železne kljše, noga pa je krepkim korakom utikavala stopinje v zemljo. Ponosno se je zibala na njegovih ramenih mlada lepa glava, okolo katere so v gostih kodrih padali temni lasje. Obraz mu ni bil mehak, ženski, ampak koščat, miščast, a vendar je bil mladenič lep. Dasi je bil golobrad in mlad, so izdajale vendar te črte neko močjo, junaško resnost, hkratu pa

— Kam neki? Saj vidiš menda, da na lov.

— Tega ne smeš sam, ker je gospodar prepovedal.

— Vem, Vera, spremljal me bo Luka.

— Ne ti in ne Luka ne pojdeti, Stanko! Nikar in deni kopje na klin.

— A zakaj, Vera?

— Ker je gospodar sporočil, da danes pride, a ti da ga pričakuj!

— Eh, pa ostanem, je namignil mlade-nič in se povrnil v hišo.

Stara Veronika je nekam čudno zma-jala z glavo, gledajoča za mladeničem, ki se je tako osorno otresel nanjo, in je za-mrmrala:

— Glej, glej, ta Stanko je divji žrebec in se nikakor noče dati ukrotiti. Kolikor ga jaz že leta bežam in gladim, vendar nisem videla še na njem vselega obraza, niti se ne spomijam, da bi se bil prijazno nasmehnil. Hm! Hm! Bog mu daj enkrat veselja in radosti, ker brez nasmeha ni sreče na svetu. (Pride še.)

da pride do zažugane demonstracije. Poleg tega se turški mogotci ravna po tistem starem pravilu: smrt pustimo za nas zadnje. Ali ozirom na konkretni slučaj: za to je še vedno čas, da se potuhujemo in privolimo v finančno kontrolo v Makedoniji, če že bomo morali.

Vrhnim poveljnikom je določen — kakor že znano — avstrijski vice-admiral Ripper. Isti prevzame v Pireju poveljstvo nad združenim brodom. To odpluje iz Pireja do obrežja Male Azije. A kaj potem, če bi sultan vtrajal v svojem uporu? Govori se, da bi v tem slučaju združeno brodomje blokiralo Dardanele.

Dogodki v Rusiji.

Dogodki v Rusiji, ki so toliko časa vzdrževali ves svet v največjem razburjenju, so prišli slednjič v strujo mirnejega in ne več toliko nevarnega razvijanja. To je gotovo veselo blagovestje za ves svet — razum onega seveda, ki je netil plamen in bi ga hotel netiti še nadalje s proričunjenim namenom, da bi ta plamen razdeljal rusko državo in uničil politično moč mogočnega ruskega naroda. V Rusiji so se začeli pomirjati duhovi. To vest gotovo pozdravlja z radostjo vse človeštvo, v kolikor živi v njem čut človekoljublja.

Generalni štrajk, ta grozna kriza, je rešen. Dne 20. t. m. je štrajk nehal veld sklepa svetovalecva delavskih odposlanecv. V kolikor ni pripomel v to v tem listu že citirani apel Wittejev, je pripomoglo do mirnega pobotanja tudi dejstvo, da se je zmanjšala vojevitost med organiziranimi delavskimi masami samimi. Jako dobrodejno je vplivala na razrešnje položaja tudi okolnost, da je tudi ona široka javnost, ki se je sicer vojevala proti staremu sistemu in za reforme, jela ustvarjati protitežje proti vednim političnim štrajkom, ker isti ne delajo le replike vladačom, ampak uničujejo neizprosno tudi vseobče matriljalno blagostanje, torej tudi — in morda najobčutnejše — delavca samega.

Iz Petrograda javljajo zadnje vesti, da je tam zavlečal popoln mir in da se je velik del delavcev že povrnil na delo. Te dni se je širila usodna vest, ki je odpirala perspektivo v dobo novih, v njihovih posledicah nepreračunljivih zmešnjav. Ta vest je namreč sporočala, da je Rusija na pragu — diktature, a diktatorjem da je določen veliki knez Nikolaj Nikolajevič. Nu, danes se menda že lahko reče, da je absolutna odpadla potreba za tako usodno odredbo. Za to domnevanje govori že dejstvo, da je rešeni veliki knez odpotoval v Kodanj čestitat novemu norveškemu kralju in da ostane dje časa v inozemstvu.

Domače vesti.

Smrtna kosa. V Solkanu je umrl v petek v 85. letu svoje starosti Misa Komel, brat pok. majorja in slovenskega pisatelja Andreja pl. Komela-Sočebarskega.

Srečniki — lažnjivi! Le zloba, le mla fides more izražati bodi tudi najhujše dvome na iskrenosti naše slovenske narodne stranke ozirom na vprašanje uvedanja splošne volilne pravice. Vpričo tolikih in takih eklatantnih pojavov v prilog tej ideji treba res

cati raj! Kdo bi mislil, da vlada v njem tolika — beda?!!

Z mogočnim ropotom je zadržal silni naš brzovlak po železnih mostovih: preko sinje, zelene Zdobe, ki se višje gori, ob Zagradu, vse gori do onostran Bolca imenuje Soče, potem Trenta in naposled ob svojem izviru pa Šnita; potem preko neznatne, a ob deževju silovite obmojne rečice »Judrije« (Idrije) ter končno preko širokostružne reke Pivke, odkoder se železniški tir zasukava na levo proti jugo zapadu, na poslednjo postajo pred Benetkami: Mestre, kjer se železnica razceplja v razne panoge proti severu, zapadu in jugu, po vsem »italijanskem čevljcu« navzdolu....

Od postaje Mestre nas je vlak zapeljal preko plitvih lagun in mogočnega železnega mostu v teku četrte ure v prostrano krilo jadranske kraljice: Venecije.

Tu imam, zdaj že v tretje, »smole« v vremenom, t. j. z — dežjem in meglo!

Ko sem dospel l. 1894. prvič tu sem, je pričelo ves božji iz sivih oblakov, ki so ležali prav nizko nad mestnimi strehami, tako, da se ni videl vrh vesoljno znanega stolpa sv. Marka. Zaradi slabega vremena, odnoso dežja in megle, sem takrat opustil

nevarnega čela v to, ako kdo trdi, da naša stranka ne misli resno s to idejo in da porablja le ugodno priliko v druge namene. Tako laž, tako kleveto, tako brezobraznost, ta — isfamijsko so sagrašili italijanski svečeniški, ki pomakajo svoja umazana peresa v golide svojega slavoženskega strupa, da polmijo žajim predale svojega pulskega smetišča, ki je imenujejo »L'Avvenire«.

V svoji zadnji številki se bavijo namreč z našo in socialistično manifestacijo za splošno volilno pravico. In tu trdijo, da nam Slovincem je veliki postulat le postranska stvar in da mi ne mislimo na drugo, nego na to, kako bi — poslovenili Trst, ker vaa naša društva niso nič drugega nego — tako stoji v »Avvenire« doslovno — to povi naperjeni proti italijanstvu Trsta. In ko se je pobožni »Avvenire« tako — zlagal, in naklevenil, pa so postavila srdito na svoje pobožno — italijanske noge, dviga pesti in prisega, da Trst ostane italijanski vzlic vsem našim društvom in vzlic vsem splošnim volilnim pravicam!

In tako postopanje naj bi bilo — krščansko socialno!! Dokler branijo ti italijanski svečeniški svojo narodnost, kjer je ista v resnični nevarnosti, mi bi bili zadnji, ki bi jim prigovarjali le z eno samo besedo. Ali ko vidimo, kako porablja vsako in tudi najnepriladnejšo priliko, da bruhajo svoje sovražstvo proti drugi narodnosti, in kako lažejo in obrekujejo jedino v ta namen, da ščuvajo eno narodnost proti drugi, potem moramo vkipeti v jesi proti njim, ki bi morali biti oznanjevalci vere Kristove, vere ljubezni in vstrpljivosti, a so mesto tega grobo kopili tej veri in se svojim vedanjem potajevalci Kristovih nauk. Prevzvišeni gospodje na ordinarijatih v Trstu in Poreču, ki se sgrazate nad Rimanjci: Mari res ne vidite, da je takole besnilo vaših podrejenecv — ki je vi tolerirate se svojim molčanjem, ali pa celo »dopadanjem« — najizdatnejša propaganda za — Rimanje?

Oai groze nam, mi pa jim odgovarjamo, da ostajamo zvesti v ljubezni do te le semlje in neomajno trdimo v brambi svojih pravic do teh-le tal — ostajamo to vzlic vsem to-povom laži in klevete italijanskih nazovi — svečeniškov.

Na adrese finančne uprave v Trstu. Kako brezvestno izvestni uradniki finančne oblasti v Trstu opravljajo svojo službo, kaže sledeči slučaj:

Rojansko konsumno društvo, vpisana zadruga z omejenim poroštvom kupila je s kupno pogodbo dno Trst 12. maja 1905. hišo, v kateri že dolgo let izvršuje gostilničarsko obrt. Predlog za prepis lastninske pravice bil je vložen na sodišču dne 18. maja t. l., a vzlic temu je c. kr. urad za odmero pristojbin v Trstu s plačilnim poveljem od 3. avgusta 1905. št. 2829/2234 ex 1905. po § 80 prist. zak. naložil društvu kazen v znesku 1720 K, z motivacijo, da je kupna pogodba bila prepoznajljiva.

Ker ti razlogi niso odgovarjali resnici, vložilo je navedeno društvo proti plačilnemu nalogu rekuzr ter je dne 4. novembra 1904. prejelo sledečo rešitev:

hojo na gorostasni zvok, deč: pridem že drugokrat!

No, lani, koncem septembra, je ležalo na onem mestu, kjer se je prej dvigal ponosni kazipot nekdanje vsemogočne, nepremagljive Venecije, sivo, prašnato groblje, razdrobljena opeka in kamenje, zgovorno znamenje vse minljivosti, prišten »Memento mori« vesoljnemu stvarstvu....

Obžaloval sem, da se nisem takrat, o prvem svojem pobodu Benetek potrudil na stolp sv. Marka, na čegar prostoru zdaj štrli v zrak zevajoča praznina.

Tu se spominam paradoksa, s katerim sem takrat, o razpadu sv. Markovega stolpa tolažil v Gorici mater nekoga laškega zdravnika, ki je bil dan pred podrtjem na stolpu.

»Pomislite! Kako lahkomišeln je mladina! Dan poprej, ko se je zrušil stolp, je bil moj sin še zgorsj!«

Milostiva! Dan po njegovem razpadu bi vendar ne mogel iti več gori! sem jo zavrnil, na kar me je sivolasa »matrona« vprašala, da-li kupčujem s »Galgenuhomorjem«.

Ko pa sem jo opozoril, da je še prej-šnji večer ob vznóžu drugo jutro razpadlega stolpa igrala godba, ob katere laskujočih

C. kr. urad za odmero pristojbin v Trstu.

Št. 15247/05.

Slavno

Rojansko konsumno društvo vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu.

Ugaja se Vašemu rekuzru proti plačilnemu povelju 3. avgusta 1905. št. 2829/2234 ex 1905. oziroma zoper povišek 1720 K prepisan Vam po § 80 prist. zak. od kupne pogodbe dno Trst 12. maja 1905, ker je c. kr. okr. sodnaja v Trstu potrdila, da je bila gori omenjena pogodba dne 18. maja t. l. tam prijavljena.

Oprosti se Vas torej od plačila tega poviška, kateri se popolnoma odpiše.

Dr. Fabbro l. r.

Nočem trditi, da je tukaj bilo tudi nekaj narodne mržnje proti slovenskemu društvu čeprav se nam nehote usiljuje ta misel; pri bitji pa smo morali ta slučaj tukaj javno, da tudi širši krogi doznajo, kako pametne uradnike ima slav. finančna uprava.

Vzemimo slučaj, da dotični refareat res ni zamogel razvideti iz sodniškega sklepa, kedaj da je bil vložen predlog za vkajžbo lastninske pravice (na čemer pa dvomimo), bila je vendar njegova sveta dolžnost, da se o tem prepriča in da ne diktira ker takoj kazni in povzroča društvu nepotrebnih poti in stroškov.

Vprašamo slav. finančno upravo kdo povrne društvu nepotrebne stroške rekurza?!

Enkrat za vselej pa bodi povedano, da se ukrenejo potrebni koraki, da se kaj takega več ne prigodi, ker bomo drugače primorani pritožiti se na višje instance.

Poplave na Kranjskem. Vled neprestanega deževja je voda poplavlila ljubljansko barje in tudi Planinsko dolino, ki je podobna velikemu jezeru. Od l. 1878 že ni bilo tolike povodnji.

Nepotreben strah. Nekateri naši ljudje (posebne pa ženske) že sedaj trepečejo pred splošno stavko, ki bo, kakor se govori in piše, dne 28. t. m.

Manifestacijska stavka bo po vsej Avstriji, osobito pa po velikih trgovskih in industrijskih mestih. V Trstu bomo praznovali skoraj gotovo vsi. Ako parlament dovoli, kar zahtevajo vsi državljani, (zvezemsi nekoliko stotin plemenitašev in velikih kapitalistov), ako se nam da splošna volilna pravica, potem ostane pri enodnevni stavki.

Mi upamo tudi, da ta manifestacijski dan mine brez posebnih nemirov, osobito, ako bodo oblastva postopala taktično. Seveda pa ni izključeno, da bi moglo priti tudi do kakih nemirov. Da bi se pa bližal konec sveta, kakor si domišljajo nekatere ženske — o boje ga spola, to je seveda smešno.

Kdor je strašljivec naj ostane omenjenega dne lepo doma, ali pa naj gre na liter v okolice — ako ne bodo stavkali tudi krčmarji!

Mi smo, kakor rečeno, popolnoma prepričani, da se bo gledalo toliko od strani delavstva, kolikor od strani oblastev, da se

zvokih se je ondu izprehajala množica par tisoč ljudi, med njimi marsikakšna dvojica brezbriznih novoporočencev — prikimala je skrbna mati, rekši:

»Lei ha ragione! Chi lo sapeva, che crollerà così improvvisamente — il povero campanile!«

Ko sva lani s kolego Vidkom dospela na trg sv. Marka, vtila se je tolika ploha, da sva se z veliko silo zatekla pod — Prokuracijske arkade. Ker tudi drugi dan nebo ni pokazalo prijaznega oblija, ostavila sva nejevoljno vodene Benetke ter se odpeljala v »solčno Gorico«. In glejte! Predao pa sva dospela v Treviso, zasmejal se je nama poradni Hélij v obraz, kakor bi hotel reči:

»Sineka! Ostanita doma v svojem amerikavem meglišču! Jaz sijem le — s svojim otrokom!«

No, tokrat se ne dam prevarati po lokavem nebeškem lijaku ter se ganem iz Benetek preje, dokler se ne prikaže izsa sive, oblčne zavese, ker vem: »Post nubula Phöbus!«

V Benetkah, v dan sv. Placida 1905.

Samoskok.

ohrani mir. Drugo pa bo, ako parlament ne vgoti zahtevam po splošni volilni pravici in ako bi se stavka nadaljevala. Potem bi postala stvar veliko nevarnejša.

Strah pa je prazen, posebno za one, ki se ne vdeležujejo javnih obhodov, oziroma one, ki iz strahu ostanejo doma.

Brejski.

Proračun mestne občine tržaške za 1906 je v smislu § 88 mestnega statuta izložen na ogled v uradni sobi 12 v drugem nadstropju magistratne palače in sicer od 23. novembra do 6. decembra za časa uradnih ur.

Votivni praznik »Mater« božje od zdravja. Včeraj je minulo 50 let, odkar so tržačari na spomin ponehanja kolere leta 1855. pričeli obhajati votivni praznik »Mater« božje od zdravja. Kakor vsako leto, se je tudi včeraj v jezuitski cerkvi ob 11. uri dopoldne vršila slovesna [pontifikalna maša, ki jo je služil stolni prošt dr. Petronio, kateri sta prisostvovala tudi c. kr. namestnik priue Hohenlohe in župan dr. Sandrionelli. —

Kmetijska družba za Trst in okolice naznanja, da je pisarna sedaj odprta vsaki dan od 10—11. ure predpoludne v ulici Geppa št. 16.

Upamo, da se bodo naši kmetovalci pridno oglašali pri dotičnemu g. uradniku, bodisi za potrebna pojasnila bodisi drugačne želje.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vsem svojim podružnicam. Dvajseto družbino upravno leto 1905. se bliža svojem koncu in gotovo bi bilo častno za naše podružnice, ko bi mogli trditi: Družba je imela ob svoji dvajsetletnici 151 delujočih podružnic — niti jedna izmed njih ni spale.

Žal, da te sodbe glavno vodstvo ne more izreči še letos v »Koledar-Vestniku« za 1906. leto. A veliko pa nam je do tega, da se v prihodnjem »Koledar-Vestniku« za 1907. leto z večjimi prispevki, nego je bilo to do sedaj, izkažejo vsaj one podružnice, ki so letošnje leto delovale tako, kakor jim je velevala njih domorodna ljubav.

Zato prosimo vse svoje podružnice in njih častite odbore, da sigurno še pred potekom tega leta — to je pred 31. decembrom 1905. — vpošljejo vse svoje prispevke, ki so jih nabrale za letos in svoje eventualne blagajniške preostanke od prejšnjih let v vodstveno blagajnico s priložno položnico c. kr. poštuo-branilnega urada.

Preostajajoče položnice pa naj se obratujejo blagovoljni prihodnji vporabi.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Porotno sodišče.

Kakor smo že včeraj povedali, so na predvčerajšnji razpravi vsi trije toženci — zakonska Franja Eliza Granatelli in Anton Brunner — trdili, da ne vedo, kdo da je zažgal. A iz izjav raznih prič je izhajal jasen dokaz, da je bilo zažgano nalašč. Iz izjav drugih prič je pa izhajalo, da je Granatelli večkrat govoril o zavarovanju proti požaru in o požaru samem, s katerim ti si opomogel.

Na popoldanskem nadaljevanju razprave, potem ko so bile zaslišane že vse priče, je pa Eliza Granatelli izjavila, da se je bil nje mož dogovoril z Brunnerjem, da ta poslednji zažge zalogo. V jutro dne 26. junija je pa prišel k njej Brunner in jo vprašal za ključ reki: »sedaj grem zažgat zalogo«.

No, kakor smo že včeraj povedali, je bil Fran Granatelli obsojen na tri leta težke ječe in — ker je Italijan — na izgon iz Avstrije po prestaneju karni, dočim sta bila Eliza Granatelli in Anton Brunner oproščena obtožbe.

Včeraj se je pa vršila kazenska razprava proti 34-letnemu Antonu Sluge, doma iz Javorij pri Podgradu, in sicer radi zločina umorstva na osebi lastnega očeta. Iz obtožnice posnemljemo, da je toženec Anton Sluga dne 26. julija t. l. umoril svojega očeta Ivana, prerežavši mu vrat s krivcem. Za vzrok temu zločinu navaja obtožnica sledeče: Pred tremi leti je Ivan Sluga prejel sinu Antonu gospodarstvo. Dve leti pozneje je pa — radi raznih sporov, ki jih je imel se sinom — preklcal to izročitev in gospodarstvo izročil svojemu mlajšemu sinu.

Na včerajšnji razpravi — o kateri pri-nesemo jutri obširneje poročilo — je toženec

Velika zaloga kuhinje in čipk (kap) za civiliste in vojahe.
Sprejema poprave z največjo točnostjo in skrbnostjo.

šče se dečka za trgovino, jestvin, in da ima veselje do obrti. Znati mora slovenski in italijanski. Ponudbe na upravo tega lista.

Meblovana soba se odda v Rojantu (Škorklja) 451. I.

„Ne kliči vruga!“ Izvirna šalo-igra v enem dejanju po 50 stot, po pošti 10 stot. več.

Alojz Cian & A. Visintini

naznanjata cenjenemu občinstvu, da sta prevzela na lasten račun trgovino in avtorizovano krojačnico

Alla Città di Trieste v ul. Torrente št. 40 (nasproti gledišču Goldoni). Tam se vdobiva velika zaloga izgotovljenih oblek za odrasle in dečke. Delavske hlače prve vrste kakor tudi blago vseh vrst in najposlednejše novosti.

Ivan Petelin

tovarna testenin

TRST
Sr. Ivan pri Trstu.

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev in razprodaja na debelo in drobno

TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST.

Via dell'Acque št. 6. (nasproti Kafé Centrale).

Velik izbor francoskega šampanjca, penečih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Bur, gander, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rumsonjak, razna žganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franco. — Razprodaja odpol litra naprej.

Kdor ljubi kakao in čokolado, temu bo priporočen:

Ivana Hoffa

Kandol-Kakao

ki ima najmanj teliše v sebi, je torej najlažje prebaven, ne povzroča nikoli zaprtosti in je ob najboljšem okusu izredno pogojni.

Pristen samo z imenom Ivan Hoff

in s levo varstveno znamko. Zavoji po 1/4 kg 90 vinarjev

1/2 kg 50

Dobiva se povsod.

Podpisana priporoča slav. občinstvu svojo

gostilno

ki se nahaja v

ul. Giovanni Bocaccio, vogal Via Gazzoletti

(ul. Miramar, vis-a-vis jahališča Bachschmitt).

Toč vino prve vrste in pivo, ter kuhinja je preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili.

Priporočilsi za obilen obisk bilježi spoštovanjem

MARIJA vdova ČOKELJ.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

v Gorici

Cosposka ulica hšt. 7., II. nadstr. v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega česa tudi na čemu družstva in se obrestujejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6 % in na vknjižbo po 5 1/2 %

Uraduje vsaki dan od 8. do 12 1/2 ure pop. razven nedelj in praznikov.

Stanje hranilnih vlog leta 1904 K 1.485.607-11
posojil " " " " " 1.578.842-34
glavnih deležev " " " " " 112.720-

Veliki postranski zaslužek

vdobi vsakdo, ki ima mnogo poznanja in ki bi razprodajal ali prevzel

zastop

neke solidne tovarniške zaloge. Visoka provizija: li primerna stalna plača se zagotovi. Ponudbe z označbo dosedanjega opravila naj se pošiljajo pod „Visoki postranski zaslužek P. E 1166“ na Rudolf Mosse, Praga.

Prof. ROSSONI,

ravnatelj medicinske klinike vsenčilišča v Rimu, sprčuje, da zelo uspešno učinkuje proti motenju rednega želodčevega delovanja

(tudi odvajalno)

želodčna tinktura

G. PICCOLIJA, dvornega zagateltja Njega Svetosti in lekarja v Ljubljani.

1 steklenica velja 20 stot. in se vnanja naročila točno izvršujejo.

Ivan Suban

TRST ul. Chiozza 33. TRST

Velika zaloga svežega štajerskega masla, navadnega masla I. vrste po K 216 klg. centrifugirano maslo za čaj po K 270 ne izpod 5 kilogr. Sladki muškati v boteljkah od 1 litra po 96 stot. Velika zaloga suhega in svežega sadja. O priliki praznikov se vdobijo: zajci, kljunači, kostruni itd. blago vedno sveže.

Na zahtev se pošlje cenik.

KONSTANTIN RUBINIK

Prodajalnica mrežic, Ulica Stadion 3.

Sprejema prekladanje in čiščenje svetilk na plin ob času selitve. Nprekosljlivo plinov mrežice. — Vsakovrstni pripadki za razsvetljavo.

Naročbe za popolno čiščenje stanovanj.

Jržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvo.

Piazza Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši. Telefon št. 952.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4 %. Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila daje samo zadrugi in sicer na vknjižbo po 5 1/2 %, na menjice po 6 %, na zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure: od 9—12. dopoldne in od 3—4. popoldne. Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmodernejše urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

Poštne hranilnični račun 816.004.

Prvo primorsko podjetje za

prevažanje pohištva in spedijsko podjetje

RUDOLF EXNER - TRST

Telefona št. 847. — Via della Stazione št. 7. — Telefona št. 847.

Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Posiljanje predmetov, ki se jemljejo na potovanje in prevažanje blaga na vse pruge.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo v lastna za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za **„VACUM-CLEANER“**.

ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROH

Točna postrežba in nizke cene.

Ulica Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone)

Zaloga moških oblek

FRAN KALASCH

Zimska suknja od K 21—50. Ranglan, površniki, jopiči podšiti s ovratnikom od astrakane K 13, ravnotaki peluščasti K 15 od samega astrakana K 27.

POSEBNOST: črne obleke z 1 in 2 prsi od K 31—46. Velik izbor hlač, močnih delavskih hlač po K 4, zimskih srajc, srajce od bombaža, srajc in spodnjih hlač od fuštanja, belih srajc itd.

Ulica Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone)

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.

(Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.

Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike

mej Trstom in Novim Jorkom.

Hitri in elegantni novi brzoparobrod

Francesca

odpluje dne 30. nov. t. l. v Novi York.

Potnina znaša III. razred K 175.—, I. razred K 300.—.

Potrežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.

Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

Velik izbor inozemskih in lokalnih vzorcev.

Pozor!

Nova krojačnica.

Piazza della Barriera 3 I.

Slovenski napis.

Izvršuje vsa v krojaško stroko spadajoča dela v popolno zadovoljnost. — Najnižje cene! Priporoča se udani

Slavoj Škerl.

Barvanica, pralnica in čistilnica na suhor na parno moč

Albin Boegan

Trst - ul. Farneto št. 11 - Trst.

Ne da bi se razdrla, se obleka barva, pere in na suho očisti z največjo točnostjo. — Barva, pere in lika se pregrinjala, blago od pohištva, pokrivala itd. — Na par se moči suknjeno blago.

Kovaška mehanična delavnica

litarva kovin, zavod za niklovanje, pozlačevanje, posrebrnenje, vokrločinjenje in pocinjenje.

VIKTOR FANO

ulica R. Zovenzoni št. 4

ZALAGA PRVE TRŽAŠKE TVRDKÉ

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen) in vležane (Lager)

pive

v sodčeh in v boteljkah, kakor tudi

kvasa

iz tovarne Bratov Reininghaus

Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshubler

vedno sveže kisle vode

po zmernih cenah

pri

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti št. 10.

FILJALKA

c. kr. privil.

AVTR. KREDITNEGA ZAVODA

za trgovino in obrt v Trstu

sprejema:

denar za obrestovanje v kronah

na blagajniške nakaze na naslovljena vložna pisma

proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 % proti 4 dnevni odpovedi 2 1/2 %

> 30 > 3 1/2 % > 30 > 3 1/2 %

v zlatih napolnjenih na vložna pisma

proti 30 dnevni odpovedi 2 1/2 %

3 mes. " 2 1/2 %

6 " " 2 1/2 %

Za dosedaj se v prometu se nabavljajo blagajniški nakazi in v kronah glašča se vložna pisma stopi v veljavo spremenjena obrestna mera po pogodbenem odpovednem roku dne 28. oktobra odn. 1. novembra odn. 23. novembra.

Baneciro v kronah

z 2 1/2 % takoj v vsakem znesku.

Krone in zlati napolnjeni na tekoči račun po dogovorjenih pogojih, koji se stavijo od časa do časa in sicer po roku odpovedi

Izdaja nakaznice

za Dunaj, Bozen, Bu šimpešto, Brno, Feldkirch, Pulj, Karlove vari, Reko, Lvov, Prago, Reichenberg, Opavo kakor tudi Zagreb, Arad, Belice, Gablonz, Gradec, Hermannstadt, Inomost, Celovec, Ljubljano, Linc, Olo-muc, Saaz, Solnograd, Fünfkirchen, Velikivaradiu, Kasov, Kečmet, Kronstadt, Sopronj, Raab, Sabatki, in Temešvar

proste stroškov.

Se bavi s kupovanjem in prodajo

deviz, drobiža in vrednotinj.

Sprejema iztirjevanje

taljandov, dvignjenih vrednosti, kakor tudi vseh drugih iztirjevanj.

Dajja predujme

na Warrante in vrednosti po jako zmernih pogojih.

Kredit na karikacijske listine

se otvorijo v Londonu, Parizu, Berlinu in drugih mestih po ugodnih cenah.

Kreditna pisma

se izdajajo v katerikoli mesto.

Hranila.

Sprejema se v pohrano vrednostne listine, zlat in srebrni denar in bančni listki. Pogoje daje blagajna zavoda.

Menične nakaznice.

Pri blagajni zavoda se izplačujejo menične nakaznice „Banca d'Italia“ v italijanskih liran ali v kronah po dnevnem kurzu.

V pomnožitev osobja sprejmeva za modni in svileni odelek dobro

izurjenega pomočni kaveščega slo-

venskega, ital. in nemšk. jezika več

po dogovoru. Prva goriška modna

in manifakturna trgovina

Pregrad & Černelič

Gorica, Trgovski dom.

Alojzij Galberti

Naslednik: Fr. Hitty

TRST ul. Barriera vecchia št. 13.

Zaloga tu- in inozemskega blaga za moške obleke

Perilo. Platenina. Zefir.

Perkal

Izbor drobnarij.

Sprejema naročbe za obleke.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386-80 K. Izplačane odškodnine: 82.737.159-57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakomni slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja člo-

veškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt s zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah.

Škode cenjuje takoj in najakutneje.

Uživa najboljše sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namen.